

מה חובתו בעולמו

ספורנו עה"ת ספר בראשית פרק ג פסוק א

(א) והנחש. הוא שטן הוא יצר הרע... וכבר אמרו ז"ל שהיה סמאל רוכב עליו והוא שהכח המתאוה המחטיא יעשה זה באמצעות הכח המדמה המוביל אליו דמיוני התענוגים החומרניים המטים מדרך השלמות המכוון מאת האל ית' כי אמנם הכח המתאוה עם דמיוני התענוגים המובילים אליו הם מצוים לכחות הגשמי' הפועל' ומחטיאים כונת ורצון האל ית' כשלא יתקומם עליהם הכח השכלי וימחה בהם כאמרם ז"ל עינא ולבא סרסורי דחטאה אשר על זה הזהיר באמרו ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם:

היה ערום מכל חית השדה. כי הכח הדמיוני המוביל תמונות התענוגים אל הכח המתאוה היה חזק בהם... ובכן אמר שכשהנחש והוא הדמיון התחיל לשום ספק בזה... אמנם הדמיון התחזק ליחס קנאה ושקר ח"ו לאל ית' וצייר שאמר אותו הפרי כדי שלא ישיגו בו התועלת להיות כאלהים ושלא יסבב מות כלל.

אגרות מוסר - אגרת המוסר לרבי ישראל סלנטר ז"ל

האדם חפשי בדמיונו ואסור במושכלו: דמיונו מוליכו שובב בדרך לב רצונו... אוי לדמיון, אויב הרע הלזה! מידינו הוא, בכחנו להרחיקו: בתתו און קשבת אל השכל:

רמב"ם יד החזקה - הלכות דעות פרק ו

(א) דרך ברייתו של אדם להיות נמשך בדעותיו ובמעשיו אחר ריעיו וחביריו נוהג נוהג כמנהג אנשי מדינתו לפיכך צריך אדם להתחבר לצדיקים ולישב אצל החכמים תמיד כדי שילמוד ממעשיהם ויתרחק מן הרשעים ההולכים בחשך כדי שלא ילמוד ממעשיהם....

וכן אם היה במדינה שמנהגותיה רעים ואין אנשיה הולכים בדרך ישרה ילך למקום שאנשיה צדיקים ונוהגים בדרך טובים ואם היו כל המדינות שהוא יודעם ושומע שמועתן נוהגים בדרך לא טובה כמו זמנינו או שאינו יכול ללכת למדינה שמנהגותיה טובים מפני הגייסות או מפני החולי ישב לבדו יחידי כענין שנאמר ישב בדד וידום.

ואם היו רעים וחטאים שאין מניחים אותו לישב במדינה אלא אם כן נתערב עמהן ונוהג במנהגם הרע יצא למערות ולחוחים ולמדברות ואל ינהיג עצמו בדרך חטאים כענין שנאמר מי יתנני במדבר מלון אורחים:

(ב) מצות עשה להדבק בחכמים ותלמידיהם כדי ללמוד ממעשיהם כענין שנאמר ובו תדבק וכי אפשר לאדם להדבק בשכינה אלא כך אמרו חכמים בפירוש מצוה זו הדבק בחכמים ותלמידיהם לפיכך צריך אדם להשתדל שישא בת תלמיד חכם וישיא בתו לתלמיד חכם ולאכול ולשתות עם תלמידי חכמים ולעשות פרקמטיא לתלמיד חכם ולהתחבר להן בכל מיני חבור שנאמר ולדבקה בו וכן צו חכמים ואמרו והוי מתאבק בעפר רגליהם ושותה בצמא את דבריהם:

צו וזירזו אות ז'

בְּנִחָר שׁוֹטֵף אֲשֶׁר יוֹרֵם וְיִסְתַּב כָּל אֲשֶׁר עַל דְּרָכּוֹ יִמְצֵא, אִף אֵל תּוֹךְ חוֹרִים וְסָדְקִים יִחְדָּר וְיִשְׁטֹף, כֵּן גַּם זֶרֶם דְּעוֹת הַדּוֹר אֶת דְּעַת הַיְהוּדִי יִשְׁטֹף. יֵשׁ אֲשֶׁר לֹא יִדְּגֵשׁ הַיְחִיד מֵאוֹמֶה, וּבְדַעְתּוֹ יִדְמָה שְׂדַעְתּוֹ אֲשֶׁר מֵאֵז אֵיתָן גַּם עֵתָהּ, אֲכַל בְּאֵמַת עֲלָיו יִפְעוּלוּ וְעַמֵּיהֶם מַעֲט אוֹ הַרְבֵּה יִסְתַּב, בְּעַקְמִיתָם יִתְעַקֵּם וְכֵן פְּגַעֵיהֶם יִפְגֹּם. לָכֵן בְּכָל אֲשֶׁר תּוֹכַל תִּתְרַחֵק מֵהֶם וּמֵהַמוֹנָם. אֲכַל כֵּן לְבַר, מִיָּרֵם הַשׁוֹטֵף עוֹד לֹא נִסְתַּרְתָּ וּמִשְׁטֹף קִצְף עוֹד לֹא כִּסְתִּיתָ, כִּי הָאֵם אֲפֶשֶׁר לָךְ אִף שְׁלֵא לְדַבֵּר עִם אֲנָשִׁים כָּלָל. וְכִי הוּא אֲשֶׁר יַעֲרֹב לָךְ שְׂבָנִיד וּבְנֵי בֵיתְךָ שְׂאִינָם מִטְהָרִים מִן הַהַמוֹן כְּמוֹךָ, לֹא יְהִי הַצְּנוּרוֹת אֲשֶׁר עַל יָדֶם, דְּלָף דְּעוֹת הָעוֹלָם גַּם אוֹתְךָ יִדְלָף. וְכִי הוּא הָאִישׁ אֲשֶׁר אִף מִלְּגִשָׁם אֶת אֲוִיר הָעוֹלָם הַרְטוּב וּמִלֵּא דְעוֹת הָעוֹלָם, יִמְנַע. חַק חֲקוּק הוּא, כִּי תִקּוּל רַק עוֹף הַשָּׁמַיִם יוֹלִיכוּ, וְהַדְּעוֹת וּמִחְשָׁבוֹת אֲשֶׁר דַּקִּים וְנָפִים מִן הַקּוּל, אִף גַּלִּי הָאֲוִיר יוֹלִיכוּ, וְדַרְדַּר הָאִף וְנִקְבֵי הָעוֹר אֵל הָאָרֶם יִבְנוּסוּ.

אִי לֹאֵת כְּמוֹ שְׂאִי אֲפֶשֶׁר לְהָאִישׁ לְהִשָּׂאֵר עַל מְקוֹמוֹ בְּתוֹךְ זֶרֶם הַיְהוּדִי בְּשַׁעֲתָהּ שֶׁהוּא עוֹמֵד, בְּלִתי אִם הוֹלֵךְ הוּא אוֹ שֵׁט וְשׁוֹאֵף הַלְּאָהּ, כִּי אִם יוֹכַל כִּי לֹא יוֹכַל לְלַכֵּת הַלְּאָהּ נֶגֶד הַזֶּרֶם, עַל מְקוֹמוֹ עַל כָּל פְּנִים יִשְׂאֵר. כֵּן הָעוֹמֵד וּמִשְׁתַּפֵּק בְּמִדַּת תּוֹרָתוֹ חֲסִידָתוֹ, קַרְשָׁתוֹ הַשְּׁנֵתוֹ וְכוּ' אֲשֶׁר לוֹ, אִי אֲפֶשֶׁר לוֹ לְהִשָּׂאֵר וְלֹא לְהִשְׁטֹף מַעֲט אוֹ הַרְבֵּה בְּדְעוֹת הָעוֹלָם, בְּלִתי אִם יֵאָדָר אֶת מְתֵנָיו תְּמִיד בְּתוֹרָתוֹ וְעִבּוּדָתוֹ לְהוֹסִיף וְלַעֲלוֹת, לֹא יִגוּחַ וְלֹא יִשְׁקַט, רַק אֵל עַל יִסַּע. כִּי אִם לַעֲלוֹת יִזְכֶּה כִּי לֹא, בְּדְעוֹת הָעוֹלָם עַל כָּל פְּנִים לֹא יִשְׁטֹף וּבְזוֹמָתָם לֹא יִתְמַלְקַל.

ספר במדבר פרק טו

(לט) וְהָיָה לָכֶם לְצִיצֵת וְרֵאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת יְדֹוֹד וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא תִתּוּרוּ אַחֲרַי לְבַבְכֶם וְאַחֲרַי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר אֹתָם זָנִים אַחֲרֵיהֶם:

רש"י על במדבר פרק טו פסוק לט

ולא תתורו אחרי לבבכם - כמו (במדבר יג) מתור הארץ. הלב והעינים הם מרגלים לגוף ומסרסרים לו את העבירות העין רואה והלב חומד והגוף עושה את העבירות:

תורה תמימה על במדבר פרק טו פסוק לט

אחרי לבבכם ואחרי עיניכם. מגיד שהעינים הולכים אחר הלב, או אינו אלא הלב הולך אחר העינים, אמרת, וכי לא יש סומא שעו שה כל תועבות שבעולם <קלו> [ספרי]:

תורה תמימה <חלק הביאורים> במדבר פרק טו פסוק לט

<קלו> מדייק מדכתיב מקודם אחרי לבבכם והדר ואחרי עיניכם, ונראה דאינו בא להוציא שאין הלב נגרר אחר העינים, דהלא מפורש אמרו חז"ל (סוטה ח' א') אין יצה"ר שולט אלא במה שענינו רואות, וכן אמרו העין רואה והלב חומד, אלא הענין הוא דחד בחד גריר, העינים אחר הלב והלב אחר העינים, ומפני שגרירת הלב אחר העינים הוא דבר פשוט ומוחשי, לכן אשמעינן כאן הכתוב בהקדימו לב לעין דלפעמים גם העין נגרר אחר הלב, והיינו מי שהוא בעל מחשבות רעות ומגרה יצה"ר אנפשיה ע"י הרהורים ומזמות רעות, ומביא ראייה מסומא:

ספר חכמה ומוסר ח"ג סי' קיג

<p>בעבודת הי"ת, מי שיש בו י"א, למשל, לשמור את הדברים הפשוטים המבוארים בש"ע, יתלמד מזולתו כשרואה אותם אצלו, משא"כ בדברים שלא הורגל בהם לא ירניש כמעשה זולתו, כמו אהבת הבריות, גמ"ח כמעשה ודבור, נושא בעול עם חברו, למנוע היוזק מרכיב כהתחכמות, כ"ז אם הוא אין לו הרגש באלה לא יבין להתלמד מזולתו. א"כ הלומד מכל אדם הריהו סוחר גדול, מסחרו בכל משלה, ע"כ יבין להתלמד מזולתו, ולכן נקרא חכם.</p>	<p>בן זומא אומר איזהו חכם הלומד מכל אדם (אבות פ"ד). מה חכמה היא זו? אתמהא. הענין כך הוא: כל אדם שיש לו חוש באיזה דבר ירניש מאד כשיראה דבר מה מזה הענין. למשל: חייט שרואה אדם יביט תיכף על בגדיו, סנדלר — על מנעליו של פלוני, תופר כובעים — על כובעו של פלוני, וכן סוחר במסחרו, ירניש מאד בדבור או המעשה שיצא לו ממנו תועלת למסחרו. משא"כ איש אחר לא ישמע ולא יראה הנ"ל, כי לבו אין מסור לבקש ולחקור דברים מזה, כי אין לו חפץ בהם. ולכן בעבודת הי"ת, מי שיש בו י"א, למשל, לשמור את הדברים הפשוטים המבוארים בש"ע, יתלמד מזולתו כשרואה אותם אצלו, משא"כ בדברים שלא הורגל בהם לא ירניש כמעשה זולתו, כמו אהבת הבריות, גמ"ח כמעשה ודבור, נושא בעול עם חברו,</p>
--	---

ספר מסילת ישרים - פרק טז - בביאור מדת הטהרה

מלבי"ם על תהילים פרק קיט פסוק צז - חלק באור הענין

(צז) מה אהבתי תורתך - כבר אמר כ"פ שהתורה היא לו לשעשועים, ויש שישתעשע בדבר חמדה שלא מחמת אהבה, לכן אמר ששעשועי התורה היא מחמת אהבתי לה, עד שכל היום היא שיחתי - שאפ"ל השיחה שהיא שלא מדעתי וכן השיחת חולין היא רק בתורה:

מלבי"ם לספר תהילים פרק קיט פסוק צז - חלק באור המלים

(צז) שיחתי - השיחה הוא מה שידבר מבלי כונה ובהסח הדעת:

ספר אלף בינה - אות מ

מה אהבתי תורתך, כל היום היא שיחתי:

בזה בא לדבר על ענין אהבתו בתורה שאינו נפרד ממנה כלל, ואינו מחשב בהבלי העולם כלל, כי אם בדברי תורה.

רבנו יונה - משלי פרק כז פסוק כא

מצרף לכסף וכור לזהב ואיש לפי מהללו. פירושו, מעלות האדם לפי מה שיהלל, אם הוא משבח המעשים הטובים והחכמים והצדיקים, תדע ובהנחית כי איש טוב הוא ושרש הצדק נמצא בו, כי לא ימצא את לבו לשבח את הטוב והטובים תמיד בכל דבריו, ולגנות העבירות ולהבזות בעליהן מבלי מאוס ברע ובחור בטוב. ואם יתכן כי יש בידו עונות נסתרים אבל מאוהבי הצדק הוא, ולו שרש בבחירה והוא מעדת מכבדי ה'. והמשבח מעשים מגונים או מהלל רשעים, הוא הרשע הגמור והמחלל את עבודת השי"ת (שם שם קמח).

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף ו/ב

אמר רבי חלבו אמר רב הונא כל הקובע מקום לתפלתו אלהי אברהם בעזרו וכשמת אומרים לו אי עניו אי חסיד מתלמידיו של אברהם אבינו

תלמידי רבנו יונה על מס' ברכות

ויש מקשים וכי מפני זה בלבד מספרים אחר מטתו שבח גדול כזה והלא שמואל הקטן (דנהירין ליה שבילין דשמיא כשבילי דנהרדעי) ושאמרו עליו שראוי שתשרה שכינה עליו כמשה רבינו אלא שאין דורו ראוי לכך אמרו זה עליו לשבח גדול והיאך אמרו בכאן שאומרים אותו על כל אדם שקובע מקום מיוחד בביתו להתפלל.

ויש לומר שלא אמרו בעבור קביעות המקום בלבד אלא רוצה לומר שכל כך מדקדק בתפלתו שגם בזה הוא נזהר שרוצה שתהיה תפלתו במקום מיוחד וכיון שכל כך הוא אוהב התפלה ודאי מדת ענוה יש בו כדי שתהיה תפלתו מקובלת לפני המקום כענין שנאמר זבחי אלהים רוח נשברה וגו' שאם לא יהיה לו הענוה לא יוכל לעולם להתפלל בכונה ולא תהיה מקובלת לפני המקום ב"ה. וכיון שזכה לענוה יהיה זוכה למדת החסידות שהיא גדולה יותר שהאחת גורמת לחבירתה כדאמרינן (בע"ז דף כ' ע"ב ע"ש) ענוה מביאה לידי חסידות נמצא שבעבור דקדוק התפלה זוכה לאלו המעלות ויאמרו אותם עליו כשנפטר מן העולם. מפי מורי הרב נר"ו

ספורנו הקדמה לספר ויקרא

ובענין פרטי עבודת הקרבנות עם כונת המקריב ראוי להתבונן שהכונה בהם היא שיקנה מביא הקרבן קביעות תכונה בנפשו בהתיצבו על קרבנו והיותו מכויין אל פרטי הנעשה אז בפועל, יותר ממה שיקנה בציורו וכמחשבתו בזולת אלה, כי אמנם הפעולות בעת העשותן בפעל להורות על הבר יעוררו המדמה גם אתרי כן להוביל אל הכח השכלי ולהתבונן בדבך אשר הורו עליו, ובכן יקבעו תכונה בנפש כענין קנין סודר לקיים כל דבר...

ספר הכוזרי - מאמר שלישי

...אחרי זה מכוון החסיד את כלי המחשבה ומפנה אותם מכל הרעיונות על העולם הזה שהיו בהם קדם לכן אחרי כן מטיל החסיד על כח הדמיון להעביר לנגד עיניו כחקוי לענין האלוהי המבוקש את המחזות הנהדרים ביותר השמורים בנפשו על ידי הכח המשמר כגון מעמד הר סיני ומעמד אברהם ויצחק בהר המוריה וכגון משכן משה ע"ה וסדר העבודה ושכן הכבוד בבית ורבים כיוצא באלה אותה שעה הוא מצוה על הכח המשמר שיאצר את כל אלה למען לא ישכחם ואחרי זה הוא גוער בסברה ובשטניה לבל יבלבלו עליו את האמת ולבל יכניסו אל לבו ספק בה...

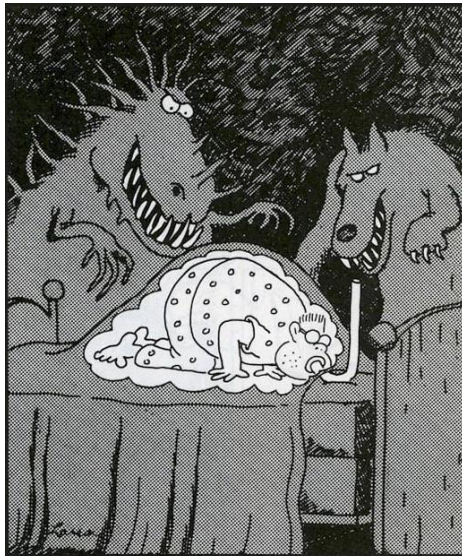
העצה — ציורים

מה היא העצה לתיקון המצב? רק עצה אחת יש: ציורים — ציורי הלב. היינו, להרבות בכח הדמיון ציורים מוחשיים בעניני קדושה, שנרגיש כמו חי את האושר הנפלא שבה. [הגרשו"ו וצ"ל היה שואל: במה השיגו-האבות הקדושים וכל גדולי העולם ז"ל את מדרגתם? במה היה כחם יפה מכוחנו? והשיב: הם ידעו את הכח האדיר שבציורי הלב. הגה היצר הרע יודע היטב סוד זה, וכל מלחמתו היא תמיד בציורים ודמיונות שבהם לוכד את לבנו ולוכד אותנו ברשתו. לא נוכל להילחם נגדו כי אם בנשקו — דהיינו להרבות ציורים לצד הקדושה כנ"ל. כן החזיקו הצדיקים ז"ל לנגד עיניהם תמיד את ציורי גן עדן והתענגו הנפלא שבדרך ה', ובוה ניצחו את יצרם ועמדו נגד כל הנסיונות. חז"ל הורו לנו דרך זאת, כי הרי כל האגדתא שבש"ס ובמדרשים מלאה ציורים חיים ומוחשים ממש, ואם האדם ילמדם היטב וישמרם בוכרונו ויעלם על דמיונו יש בכחם לפעול על לבו בלי ספק]. לדוגמא, אמרו במשנה (ראש השנה טז.) "בראש השנה כל באי עולם עוברים לפניו כבני מרון (תזח תזח)", שזהו ציור מוחשי, אף על פי שאמרו אחר כך בגמרא (שם טז:) "כולן נסקרים בסקירה אחת", שהוא דבר המתאמת בשכלנו, מכל מקום נקבע במשנה הציור הפשוט הפועל על הלב (עיין מש"כ בזה בכרך ג, עמ' 259).

ספר המספיק לעובדי ה'

ואשר לחלק הדמיוני (של הנפש), הגה צריך להשתמש בו בעתים שבהם יהא האדם פנוי מפעולות-הדת החיצוניות והשכל עיף מפעולות-הדת הפנימיות, כדי שייצייר (האדם במוחו) מה שמביאהו לידי חשק לעניני-הדת ושמתה לעבודת התורה. וזהו כגון ציור המקדש וחלקיו, כדי שילך אליו בימי קיומו וכדי שיצטער בימי חורבנו על שהפרידו העוונות בינו ובינינו; וכגון ציור מחנה שכינה ומחנה לוייה

ומחנה ישראל שמבואר סדרם בתורה כמ"ש (במדבר ב' א' וכו') ומצב עמוד אש ועמוד הענן כמ"ש (סוף שמות) ועוד כאלה ממה שכתוב בתורה בעניני דור המדבר. וכן ציור מה שכתוב בספרי הנביאים מסיפורי ישראל, כל אלה צריך להשתמש לגביהם (בכוח) הדמיון עד שתראם כמו חיים (לנגד עיניך), ומכאן תוכל ללמוד על ידי מחשבה והגות מהי התועלת שתושג על-ידי (שמירת) התורה. והלא יודע אתה עד כמה שנוגע לידיעת דבר (מסויים) אינה דומה תועלת שמיעתו לתועלת ראייתו, וכוח הדמיון נמצא בתווך בין השמיעה והראייה. לפיכך חייב אדם לצייר לו (בעיני רוחו) את אסיפות החכמים והצדיקים כשהוא רחוק מהם, ומאידיך צריך הוא לרסן את דמיונו ולהימנע מלצייר ציורים המזיקים לדת ומביאים לידי עבירות,

The monster snorkel: Allows your child to breathe comfortably without exposing vulnerable parts to an attack.

Source Amnesia

DOONESBURY

